

Crăciunul sau **Nașterea Domnului** (nașterea lui Iisus Hristos) este o sărbătoare creștină celebrată la 25 decembrie (după Stil nou, în calendarul gregorian) sau 7 ianuarie (după Stil vechi, în calendarul iulian) în fiecare an. Ea face parte din cele 12 praznice împărătești ale bisericilor de rit bizantin. În anumite țări, unde creștinii sunt majoritari, Crăciunul e de asemenea sărbătoare legală, iar sărbătoarea se prelungește în ziua următoare, 26 decembrie: a doua zi de Crăciun. De la debutul secolului al XX-lea, Crăciunul devine și o sărbătoare laică, celebrată atât de către creștini, cât și de către cei necreștini, centrul de greutate al celebrării deplasându-se de la participarea în biserică la rit spre aspectul familial al schimbului de cadouri sau, pentru copii, „darurilor de la Moș Crăciun.”

Evanghelia lui Luca, și cea a lui Matei descriu pe Iisus ca fiind născut în Betleem (din Iudeea controlată de romani), din mamă fecioară. În relatarea din Evanghelia după Luca, Iosif și Maria călătoresc de la Nazaret la Betleem pentru recensământ, iar Iisus este născut acolo și pus într-o iesle. Îngeri apar și declară că Iisus este un salvator al întregii omeniri și păstorii vin ca să-l adore. În relatarea lui Matei, cei trei magi urmează o stea până la Betleem pentru a aduce daruri lui Iisus, născut ca regele iudeilor. Regele Irod ordonă masacrul tuturor băieților din Betleem care au mai puțin de doi ani, dar familia lui Iisus fuge la timp în Egipt, iar mai târziu se restabilește în Nazaret.

Pe atunci el era îmbrăcat în verde. El împarte cadouri tuturor copiilor în noaptea de Crăciun (de 24 spre 25 decembrie). *Santa Claus* este anglicizarea lui *Sinterklaas* care înseamnă Sfântul Nicolae în limba olandeză. Se pare că termenul *Santa Claus* a apărut în SUA prin contactul imigranților olandezi cu alte populații americane. Olandezii cultivați sunt conștienți că *Sinterklaas* e sărbătoarea neaoșă, iar Crăciunul

este sărbătoare de import. Protestanții conservatori din Olanda nu introduc brad în casă de Crăciun, fiind considerat obicei catolic de origine păgână.

Conform unei legende, tradiția cadourilor în noaptea de 24 decembrie spre 25 decembrie ar proveni de la Martin Luther care ar fi propagat din anul 1535 aceasta datină numită *Christkindl* (copilașul Hristos) ca o alternativă a obiceiului catolic *Nikolaustag* (ziua lui Nicolae) de pe 6 decembrie. Multă vreme în familiile catolice a fost menținută mai departe tradiția cadourilor de Nikolaus. Scopul lui Martin Luther ar fi fost să trezească interesul copiilor pentru Hristos și să-i îndepărteze astfel de datina catolică a cadourilor de Nikolaus, ea fiind un mod de venerație a catolicilor pentru sfinți, lucru interzis protestanților. Conform unei alte legende, Luther ar fi fost profund impresionat de cerul înstelat, lucru pe care nu l-a putut reproduce în cuvinte pentru familia sa, așa că a tăiat un brad, l-a pus în casă și a pus lumânări în el și le-a aprins. Conform legendei, aceasta ar fi originea bradului de crăciun.

Crăciunul în România

În folclor se spune că Fecioara Maria, când trebuia să nască pe fiul lui Dumnezeu, umbla, însoțită de dreptul Iosif, din casă în casă, rugându-i pe oameni să-i ofere adăpost pentru a naște. Ajunge la casa unor bătrâni, Crăciun și Crăciunoaia, însă nici aceștia nu o primesc, spre a nu le spurca locul prin nașterea unui prunc zămislit din greșeală. Nemaiputând merge, Maria a intrat în ieslea vitelor, unde au apucat-o durerile nașterii. Crăciunoaia, auzind-o, și știind ce înseamnă o naștere de copil, i s-a făcut milă de dânsa și s-a dus la ea, îndeplinind rolul de moașă. Crăciun, când a aflat, s-a supărat și i-a tăiat babei mâinile; apoi, înspăimântat de tot ce s-a întâmplat, a plecat de acasă. Crăciunoaia a umplut, cum a putut, un ceaun cu apă, l-a încălzit,

și i-a dus să scalde copilul. Maria i-a zis să încerce apa, și când a băgat cioturile mâinilor, acestea au crescut la loc, mai frumoase decât erau înainte; de la această minune se crede că moașele au mâini binecuvântate. În altă variantă a poveștii, Maria suflă peste mâinile Crăciunoaiei și acestea cresc la loc.

Sărbătoarea Crăciunului este anunțată prin obiceiul copiilor de a merge cu colindul și cu Steaua, pentru a vesti Nașterea Mântuitorului. De asemenea, o veche tradiție este „mersul cu icoana”, un fel de colindat care se face de către preoții comunității locale cu icoana Nașterii Domnului, binecuvântându-se casele și creștinii. Colindele de iarnă sunt texte rituale cântate, închinare Crăciunului și Anului Nou. Originea lor se pierde în vechimile istoriei poporului român. Evocând momentul când, la nașterea lui Iisus, s-a ivit pe cer steaua care i-a călăuzit pe cei trei regi magi la locul nașterii, copiii – câte trei, precum cei trei magi – merg din casă în casă cântând colindul „*Steaua sus răsare...*”, purtând cu ei o stea. Ajunul Crăciunului începe cu colindul „*Bună dimineața la Moș Ajun!*”, casele frumos împodobite își primesc colindătorii. Aceștia sunt răsplătiți de gazde cu fructe, covrigi, dulciuri și chiar bani. Unele cântece de colindat au fost realizate de compozitori de muzică cultă, cum ar fi: „*Lată vin colindătorii*” de Tiberiu Brediceanu, „*O, ce veste minunată*” de D.G. Kiriac, „*Domnuleț și Domn în cer*” de Gheorghe Cucu.

